

Toiminta lievittää ympäristöahdistusta

29.11.2018

Ojakalan koulu ja päiväkoti säästävät yksissä tuumin energiaa ja luontoa. Arjen pienet ekoteot helpottavat lastenkin tuntemaa huolta ympäristöstä.

TEKSTI JA KUVA: PEKKA KARPPINEN

Yhteistyölle on Ojakalassa luontevat edellytykset, sillä koulu ja päiväkoti sijaitsevat vierekkäin. Kiinteistöt on kytketty toisiinsa yhdyskäytävällä. Vahvimmat siteet luodaan yhteisellä tekemisellä, kuten metsäretkillä ja oppilaskummitoiminnalla.

Sähköä, lämpöä ja vettä käytetään säästeliäästi. Valot sammutetaan – tai ne sammuvat automaattisesti – tiloista, joissa ei ole ketään. Luokissa asiasta muistutetaan koululaisten tekemillä kylteillä.

”Kestävän kehityksen keke-agentit ovat tarkkailleet valojen sekä tietokoneiden sammuttamista ja antaneet luokille palautetta”, oppilaskunnan puheenjohtaja **Pyry Kortelainen** 5 B:ltä selvittää. Lastentarhanopettaja **Kirsi Kyllästisen** mukaan valoja sammutellaan ahkerasti päiväkodinkin puolella.

”Kahvinkeitin on päällä vain keittämisen ajan, sen jälkeen kahvi kaadetaan termospulloihin.” Energiatehokkuus on huomioitu atk-laitteita hankittaessa, ja automaattiajastus ohjaa ilmastointia. ”Ilmastoinnin teho vaihtelee sen mukaan, minkä verran tiloissa on ihmisiä”, kiinteistöhoitaja **Tea Vaarala** kertoo.

Öisin ja loma-aikoina ilmastointi toimii puoliteholla. Koulun liikuntasalissa hiilidioksidianturit valvovat tehostetusti sisäilman laatua. Led-lamppujen määrää lisätään sitä mukaa kuin vanhat valaisimet tulevat käyttöikänsä päähän.

Päiväkodissa sisälämpötila on asetettu 21 asteeseen. Lisäksi sitä säädetään tilakohtaisesti. Koulussa peruslämpö on 19,5 astetta.

Vedenkulutukseen on puututtu säättämällä hanojen virtausta ja wc-istuinten huuhtelua sekä korjaamalla vuotavat vesikalusteet.

Yhtä helppoa koulussa ja kotona

Luokanopettaja **Heidi Sume-Hänninen** iloitsee alentuneesta sähkönkulutuksesta. Esimerkiksi vuodesta 2014 vuoteen 2016 kulutus laski peräti 30 prosenttia.

”Pienillä muutoksilla olemme saavuttaneet merkittäviä tuloksia.”

Oppilaille järjestettiin palkinnoksi jäätelökestit. Pyryn mukaan energian säästäminen on helppoa.

”Se on vähän sama juttu kuin kotonakin: kun lähdet huoneesta pois, sammutat vain valot.”

Kouluun hankittiin tänä vuonna lukuvuodeksi kolme kärryllistä kannettavia tietokoneita, yhteensä 75 kappaletta. Kasvanut konemäärä voi näkyä sähkölaskussa, koska laitteita käytetään ja ladataan jatkuvalla syötöllä.

Kierrätys on Ojakalassa jokapäiväistä perustoimintaa. Biojätteille sekä paperille ja kartongille on omat keräysastiansa. Lasi-, metalli- ja sekajätettä ei juurikaan synny. Muovijätteelle kiinteistöhoitaja kaipaisi omaa keräysastiaa; pakkausmuovia kertyy suuria määriä kirjatoimitusten yhteydessä.

”Lapset oppivat lajittelemaan jo päiväkodissa ja esikoulussa, joten koululaisille lajittelu on itsestäänselvyys”, Kyllästinen toteaa.

Askartelussa hyödynnetään luonnon- ja kierrätysmateriaaleja. Isien vanhat t-paidat muuttuivat pienissä käsissä isänpäivän lahjapipoiksi. Koulussa viidesluokkalaiset hoitavat paperin ja kartongin keräyslaatikoiden tyhjentämisen.

Pyry myöntää olevansa huolissaan ympäristön tilasta ja valinneensa sen vuoksi koulussakin kasvisruoan.

”Asioita voidaan parantaa rutiinien kautta, ehdottomasti.”

Sume-Hänninen on havainnut työssään lasten lisääntyneen huolen mm. ilmastonmuutoksesta.

Aikuisten tulisi antaa lapsille toivoa konkreettisilla, pienillä teoilla.

”Olen sanonut oppilaille, että ruokahävikin vähentäminen on helppoa – otat lautaselle vain sen verran kuin syöt.”

Ekotukihenkilöt tsemppareina

Ojakkalan koulu ja päiväkoti ovat mukana uusmaalaisten KUUMA-kuntien yhteishankkeessa, jossa edistetään julkisten kiinteistöjen energiatehokkuutta. Tavoitteena on vähentää tuntuvasti asukaskohtaisia kasvihuonekaasupäästöjä. Samalla syntyy säästöä rakennusten ylläpitokuluihin. Teknisten ratkaisujen ohella tarvitaan inhimillistä panosta. Energiatehokkuushankkeessa koulutetaan ekotukihenkilöitä, jotka valitaan kiinteistön käyttäjien ja hoitajien keskuudesta. Kyllästinen, Sume-Hänninen ja Vaarala eivät koe tukihenkilön roolia rasitteena, koska ovat muutenkin kiinnostuneita ympäristö- ja energiakysymyksistä.

Ympäristösuunnittelija **Tapani Hänninen** Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksesta määrittelee tukihenkilöiden tehtäväksi koko yhteisön innostamisen positiivisella asenteella ja esimerkillä.

”Tarkoituksena ei ole kuormittaa yksittäisiä työntekijöitä eikä tehdä toimenpiteitä otsa rypyssä vaan toteuttaa niitä yhdessä hyvällä fiiliksellä. Silloin päästään myös parhaisiin tuloksiin.”

Sume-Hänninen jakaa kiinteistöhoitajalle kiitosta siitä, että tämä vie oppilasryhmiä katsomaan, mitä koulurakennus tarvitsee toimiakseen.

”En ikinä kiellä, jos joku haluaa tulla kurkistamaan ilmanvaihtokonehuoneeseen tai lämmönjakohuoneeseen. Lapset ovat uteliaita, ja minä esittelen heille laitteita mielelläni”, Vaarala sanoo.